

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminét'ia.

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinti'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari ai „Federationii“
Articlii tramisi si nepublicati se voru ardo.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 d. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tãps'a timbrãle pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu osemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 27 Ian. 1868.

Primirea articolului I. alu legii de pressa, prin corpulu legelat. alu Franciei, — energi'a cu carea guvernulu, dupa inloielele escate in sinulu sêu, au sustienutu innaintea Camerei despusetiunea cea mai esentiala a proiectului sêu, — in fine, desparetori'a minoritate (de 7 insi), la carea se aflara redusi prin votisare, a oratorii regimului discretianariu, — cu unu cuventu, acesta scurta crisa, prin carea trecura poterile legelative a le statului, si desnodamentulu norocosu alu crisei, au casinat adanca impressiune la Paris. Votulu Camerei, resultatoriu d'in tienu-tã guvernului, au fostu primitu cu multumire generala de opiniunea publica. Multumirea prorumpe vivacitate si expansiune chiaru in press'a guverniala, ceea ce nu e unu lucru comun. Diurnalele devotate, cari si-facu onorea de a representã imperiulu liberalu „Pressa“ si „Francia“ de esemplu, serbeza siedinti'a d'in 4 fauru cu una insufletire, ce oratori'a lor nu ar intrece-o neci atunci, candu ar avè a fericitã si a glorificã Franci'a de unu mare evinementsu nationalu. Este, intru adevèru, cauza de multumire, precum totu de aun'a candu absolutismulu si-face col'a colacu innaintea libertãtii, dar acestu faptu inca singuru nu este unulu d'entre acele cuceriri marètie, cari in cursulu seceloru serana d'in departare mersulu omenetãtii si progresulu societãtiloru politice. Votulu d'in 4 fauru n'are insemnetate arãtu de mare si in istoria nu va avè o trasura atãtu de profunda. Elu este o simpla reitorcere la principiile dreptului publicu, intuncate pre unu timp; deci triumfulu sê euvine a se serbã cu molestia, prin urmare press'a guverniala n'are pentru ce se urèa in Capitoliu, ca sê traga clopotulu celu mare. — Autorisarea prealabila pentru infiintarea unui diurnalu erã antã'a si cea mai rigorosa expresiune a sistemului discretianariu (bunu placulu guvernului). Acestu erã censur'a aplecata, nu cugetãrii formulate, carea singura pote incurge responsabilitatea legale, — neci chiaru cugetãrii concepute in creerii scriitorului, si pentru carea d'insulu nu e respunditoriu decâtu consciintii sale; ei erã censur'a preventiva aplecata cugetãrii inca neconcepute in privintia persoanei, a tendintiloru si a rateciriloru sale possibile in viitoriu. In fapta, nu votulu camerei, luat in sine si pentru valoarea sa intrinseca, este ceea ce casuina si justifica sentimentulu celu viu de multumire, carele s'au manifestatu in opiniunea publica si carele se reproduce cu grosulu in diurnalele guverniale. Ceea ce dã acestui votu insemnetate neasceptata este cuventarea ministrului Rouher, prin care se areta intinsetatea luptei de câte-va zile in consiliulu statului si prin care d'insulu areta Franciei, cã capulu Statului, chiamatu inca unadata a se pronuncia intre politic'a ce privesce meru inderetru si politic'a ce nu se teme a intorce ochii cãtra cãlile, cari conducu innainte, s'au pronunciatu enratu si apriatu pentru acest'a d'in urma. — Pre candu se constateza acestu actu de liberalismu, optimistii progresului grabescu a profeti reforme noue si de a cioplì dupa fantasi'a loru marmurea ce are intr'o dî, dupa promisiunea imperatului, sê formeze coron'a edificiiului politicu alu Franciei. Asidè, se vorbesce la Paris, cã in scurtu va aparè o scrisore a imperatului prin care se va anuncia responsabilitatea ministeriala. Cu tote cã pentru imperatulu ar fi mai usioru sê lasè ministriloru responsabilitatea pentru actele guvernului, nu crèdemu cã va lasà d'in mana poterea nemarginita ce o are, carea atunci s'ar restringe prin ministrii conscii responsabilitãtii loru fatia cu poterea legelativa a tieriei, pre candu acum imperatulu pentru ac-

tele sale si a le guvernului sêu nu e supusu la asemene responsabilitate, ci numai la a opiniunii publice fatia cu care elu mai face ce face si o molemesce, apoi — domnesce dupa placulu sêu.

Diurnalele anglesci impartesiescu cuventarea lui Brighth, in carea innaintea alegatoriloru sêi in Birmingham, au tratatu despre cestiunea Irlandiei, intru intielesu contrariu vorbirei ce tienuse mai nainte lorulu Standley la ospatiulu (banchetu) conservativiloru in Brighthon. Lordulu Stanley disese, cã recunosce rênlu, dechiarã totolata cã nu-i vede leaculu inse dsa nu va sê recurga la ciarlatani (cum am dice la babe vragitorie) numai pentru cuventulu cã doctorii nu gasescu indata mediulocele de a vindecã o bola invecchita. D. Brighth au facutu observarea cã bofa (Irlandiei) e mai vechia de una suta de ani si daca medicii nu i-au potutu inca gasi leaculu, dora nu ar fi chiaru fãra de folosu de a recurge si la ciarlatani pentru leacu. D. Brighth propune inse remediuri cari nu i-se paru ciarlatanismu. Dsa nu admite cã despartirea Irlandiei de Angli'a ar fi leaculu necesariu, cã-ci de nu ar fi alu remediu, vin'a ar portã-o insasi Angli'a, care n'au sciutu multumì lipsele Irlandiei. — Santiulu comunu, justiti'a ordinaria sunt de ajunsu a-i da acesta multumire. A desfiintã prerogativ'a regeliunii domnitorie (protest. anglic.) in Irlandia, — a creã d'in tierani proprietari liberi; aceste le socotesce d. Brighth a fi de ajunsu pentru a readuce Irlandi'a la uniune, a leca luanlu cuventulu de uniune dupa adevèratulu sêu intielesu, cã-ci „uniune“ nu insemna „subjugare“, precum au intielesu-o pana acum Anglii fatia cu Irlandia si o intielegu magiarii fatia cu Ardealulu. Deci egalitatea cultelor o pretinde d. Brighth si cãtu pentru cestiunea teritoriala (tieranesca) spriginesce sistemulu prussianu. Celu mai mare diurnalu angl. „Times“ (timpulu) si diurnalele conservat. nu aproba ideile dlui Brighth, dar d'in nefericire ele nu propunu nemica in loculu lor, ele sunt mute in asta privintia, si, ca lordulu Stanley, dupa ce recunoscu si constatã reulu, nu sciuse-i gasesca leaculu. Guvernulu Angliei au cercatu fatia cu Irlandi'a repressiuni rigoroze, dara nu si-au ajunsu scopulu. Ar fi timpulu ca sê cere altu remediu.

Noutãtãle d'in Aten'a constateza imparechiãrile escate in sinulu cabinetului Felinescu, care puresce a scote d'in functiune o multime de deregatori in toturamurile administratiunii. Acesta mesura inmultiesce numerulu nemultumitiloru si se crede cã o apoca de reactiune se pregatesce in Greci'a.

Cartea rosia.

Cartea rosia, despre care s'a vorbitu in nrulu trecut, constã d'in 150 de pagine si se incepe cu rubric'a: trebiloru esterne, apoi corespundintiele ministeriului de esterne incependu de la novemb. a. 1866 pana la finea anului 1867.

Cuprinsulu cãrtii e impartitu in modulu urm:
I. Prospectu generale, causele nemtiesei si incurcaturile pentru Lussenburg. Apoi urmeza referintiele italiene si cestiunea Romci. In loculu alu treile stau causele orientali. Prospectulu generale luchiile partea politico-comerciale.

II. Partea a dou'a cuprinde acte cu testu francescu si nemtiescu. Cele 48 acte d'ia inceputu se referescu la cestiunea nemtiesca si lussenburgica. 22 acte urmatorie la causele italiene si cestiunea romana. Se finesce cu 56 acte referitorie la cestiuneu orientale.

Impartesimu cu asta ocaziune numai cele ce ne intereseza mai de aproape, anume unele acte referitorie cu deosebire la Romani'a de preste Carpati. „Principele tierelor unite, Moldov'a si Rumania, pucinu dupa recunoscerea lui de catre puterile

garanti si-a tramisu la Viena pre ministrulu sêu, principele Georgiu Stirbeiu cu scopu de a promovã, cu invoire mutuala, regularca mai multoru afaceri esistinti intre statle imperiului si principate. Cabinetulu M. Sale totu deuna nisuindu, ca cu acest'a tiera vecina, pre care multe interese o lega de Austria, sê sustiena relatiunile amicabile: au lãtu in consileratiune cu tota promptitudinea dorintiele manifestate de principele Carolu si in presinte decurgu negociãri, cari au de scopu regularca intereselor respective, spre ieniscirea ambeloru pãrti.

Faptele arbitrare indreptate contra jilaniloru au atinsu dorerosu sentimentele lumii culte. Regimulu c. r. prevenindu pre cele lalte state ale Europei sî implenindu-si detorintia in acesta privintia cu resolutiunea receruta: a reclamatu respectarea drepturiloru umane, rêu intielese ale acelor nefericiti, si sucesulu favoritoriu, ce a urmatu i-a servitu spre indestulire sincera.“

Actele de sub nr.ii 114 si 115 d'in cartea rosia cuprindu o epistola a principelui Georgiu Stirbeiu adresata baronului Beust si respunsulu lui Beust la aceea. Prin aceste acte s'a pusu bazea pertractãrilor, ce decurgu acum intre guvernulu Romaniei libere si intre celu de la Viena. Pertractãrile sulevate la inceputulu anului trecut, despre cari facu amintire actele de sub nr.ii citati se referescu a) la unu tractatu pentru stralarea imprumutata a facatoriloru de rele; b) la reguarea comerciului pe basea liberei schimbãri si a reciprocitãtii perfecte; b) la impreunarea cãiloru ferate ce sunt a se clãdi in Transilvani'a cu cele d'in Romani'a de preste Carpati; c) la casarea juridictiunii consulatelor austriace; si in urma d) la tramitarea unui agente (chargé d'affaires) pre langa person'a A. S. Domnitoriulu Romaniloru, si primirea la Viena unui asemenea agente d'in partea suveranului romanu.

Atãtu respunsulu lui Beust, cãtu si decurgerea favoritoria a tractariloru conduse de presinte prin D. Dim. Bratianu, ne facu a crede cã pertractãrile aceste-a se voru indeplinì in scurtu cu sucesu favoritoriu. Primulu pasu imbucãtoriu s'a facutu denumindu-se agente in Bucuresci dlul b. Eder fostulu consule acolo.

Activitatea dietei Ungariei.

(Urmare.)

In siedinti'a d'in 16 maiu nu s'a pertractatu ce-va de insemnatate mai mare, fiindcã d'entre reprezentanti multi nu sosira inca la dieta si cei ce erau de fatia nu erau in numeru competente de a decide. Anuntiarea depunerei mai multoru mandate si presentarea unoru litere credentiale si petitiuni au formatu raportulu presiedintelui. — Apoi fiindu pusa la ordinea zilei alegerea aloru doi vice-presiedinti si unu notariu in loculu celoru dimisiunati, se culegu siedulele de votisare.

In fine Stratimiroviciu face o interpelatiune cãtra ministrulu de interne.

In siedinti'a d'in diu'a urmatoria s'a publicatu resultatulu alegerei celoru doi vice-presiedinti: P. Somich si A. Dozza si a notariului in person'a lui L. Horvãth.

Presiedintele raporteza despre sosirea mai multoru litere credentiale si petitiuni.

C. I. Andrãssy pune pe mes'a casei mai multe proiecte de lege. S'a decisu a se tipari si a se pune la ordinea zilei.

In siedinti'a d'in 20 maiu s'au potrecutu numai 3. verificãri.

Siedinti'a urmatoria, care s'a tenuu la 25 maiu inca a fostu scurta, dar interesanta. Dupa unolo debateri mai noinsomnate ministrulu presiedinte propune alegerea unoi comisiuni, care se compuna proieptulu diplomiei inaugurali. Aci i se pune intrebarea ministrului presiedinte, ore ce se va face cu Croati'a, Slavonia si Fiume, ca se participezo la incoronare? Andrãssy raspunde, cã Fiume e chiamata la Pest'a; ce s'atinge inso de Croatia si Slavonia, guvernulu nu vede de bine a procede astfelu de aspru, precum ar fi indreptatitu, cã-ci intre jurstãrile de acum e mai buna politic'a moderata.

La 27 maiu se incepe pertractarea proieptului de lege despre afacerile comuni. Raportulu comisiunei centrali Csengery dice, cã comisiunea n'are esceptiuni de principie, numai câte va observãri stilistice. D'in contr'a raporto-

rulu comisiei 9 areta si motiveza opiniunea partitei remase in minoritate in comisiunea centrala. Se declara in numele comisiei de 9 in contra primirei proiectului. Deak respunse, ca nu se potu schimba decisiunile dietei, deci numai despre aceea pote fi vorba ca ore acum seu mai tardu se se face lege d'in acestu proiectu. Majoritatea dietei primi opiniunea comisiei centrali si trecundu la desbatere speciale se facura numai putiene modificari neessentiale. Votarea, se decide, se se in temple in sedintia d'in 29 maiu-

In sedintia d'in 28 maiu raportorul comisiei centrale recumenda primirea proiectului de lege alu ministeriului, in intiolesulu carei-a se cere modificarea, respective suspenderea art. III. d'in legile 1847/8, cari se referescu la drepturile palatinului. Raportorul minoritatii sustiene nemodificarea legiloru d'in 1847/8 si prin urmare e contra acestui proiectu de lege. Tisza si mai multi d'in stang'a partinescu parerea d'in urma si potescu a se decide, ca palatinulu se s'alega innainte de incoronare. Deak vosbesce pre langa propunerea majoritatii, care fu si primita.

Notariulu cetesce proiectulu despre modificarea art. III. §. 12. alu legiloru d'in 1847/8 despre compunerea ministeriului. Ne avendu nimene nici o observare se primesce.

S'a luatula desbatere proiectulu de lege despre suspendiunea articolului despre gard'a nationala. Se propunu modificari inse majoritatea casei primesce testulu originale.

Dupa aceea se cetesce proiectulu de lege despre modificarea art. IV. §. 6. d'in 1847/8., se primesce.

Presedintele dice ca votisarea definitiva asupra proiectelor primite se va face la 31. maiu.

Dupa cetirea proiectului de decisiune despre suspenderea reprezentatiunii ciacasiloru si a confinieloru militari banatienae M. Manojlović ia conventu si dice ca nu partenesce propusetiunea ministeriale, ci d'in contra doresce ca se, se chiamo la dieta si confiniile militare. B. Halász se alatura la opiniunea antevorbitorului, elu dice ca diet'a nu e competinte a decide asupra diplomei inaugurale pana candu nu-su de facia reprezentantii confinieloru militare si deputatii Croatiei. Se primesce proiectulu de decisiune. Ioannovicu notariulu va cumenece protocolulu sedintiei cu cas'a magnatiloru.

Totu in acest'a sedintia s'a cetitu raportulu despre alegerea membrilor delegatiunei regnicolarie, care se va incredintia cu compunerea proiectului de diploma inaugurale.

Majoritatea voturilor au capetatu: S. Bonis, Fr. Deak, bar. Fried. Podmaniczky, P. Nyáry, Col. Tisza, Col. Ghyezy, P. Somsich, Ant. Csengeri, b. St. Kemény, P. Trifunács, L. Bezeredy, Giorgiu Ioanovicu, Em. Szabó, (d'in Pap'a), Emil. Trauschenfels, L. Vadnay, Ed. Zsedényi, c. G. Apponyi, Al. Dozsa, C. Szász, G. Bartal, Ios. Hosszu, St. Bittó, I. Just, Fr. Pulszky.

In sedintia d'in 29 maiu autenticandu-se protocolulu sedintiei trecute, notariulu S. Horváth cetesce articolu de lege adusu in obiectulu afaceriloru comuni desbatutu in generale si speciale.

Se pretinde votisare numinale, presedintele ordinea votare numinale asupra primirii definitive.

Resultatulu votarii e acest'a: intro 383 de deputati verificati cu „da“ au votatu 209. cu „nu“ 90! au absentatu 83., presedintele nu o votatu. (Va urmã.)

Scarba constitutiunala in Beiusiu.

La 2 Fauru l. c. comunitatea opidana de Beiusiu si-au reinnoitu magistratul, intre urãrile cetatieniloru potemu dice si acelor noi a jidaniloru, singuru corpulu profesoralu intregu a fostu eschisu de la esercerea dreptulu seu cetatianescu.

Si cine cade in presupusetiune seu de obscurantismu? seu de tendentiositate? doi romani; adeca judele cercului I. Popp. si celu opidanu Erdéi.

Celu d'antãiu n'a invitatulu directiunea gimnaziala neci chiaru la conferint'a mai angusta, si preliminariala de candidatiune conchiemata prin Dsa, cu tote ca asiã ce-va era si cuvenintiosu si datina la noi.

Cestu d'in urma s'a ingrigitu inadinsu ca pre diu'a alegerei se nu fia avisatu neci unu profesor; haiducii au amblatu d'in casa in casa, chiaru si la jidovi; numai la 12. case profesoralu nu s'a impedeatu.

Colegiulu prof. a protestatu in scrisu la judele cerc. Se vedemu intr' unu comitatu liberalu este iertatu a abusa de santieni'a legii? In anulu tr. d. com. de atunci — Slávy a mai nimicitu o alegere clandesticula a magistratului de Beiusiu; — credemu ca nici d. com. Tisza, seu singuru comitatulu nu voru intardiã a infruntã pre cei de vina.

Noi d'in partea nostra nu-i infruntãmu; ca-ci i-va infruntã faptululu lor; de cãtu ne sentimu obligati ai reflectã si pre unulu si altulu, ore nu cum-va dieces'a oradana li-a fostu la ambii maica dulce? si apoi ore frumosu e a urgisi institutululu ace-

ia si diecesse? blastemulu maicelor e mai amaru de cãtu alu m. Vasisiliu. Beiusiu, 4 fauru, 1868. X. *).

Transilvani'a.

Blasiu, 29. Ianuaru.

Éca si unu lucru placutu intre atãte rele, ce ne impresura!

M. Sa Domnitoriulu Carolu I. a datu in dilele mai de aproape unu semnu de amore si pietate cãtra acãsta basereca asiã multu cercata in dilele nostre, si prin aceea ne probã nu numai cumu ca si noi traimu in amentirea lui, ci si cumu ca suntemu judecati demni spre a partecipa d'in benefacerile d'insului.

M. Sa d'in zelulu, ce are cãtra tote baserecele romane si d'in nesuintia de a le inaintã, tramese prin ministeriulu culteloru una politia sunatoria pentru Vien'a, prin care daru metropoliei nostre cãte-va sute de floreni.

Domnitorii vechi ai Romaniei totu de-a-una s'au destinsu prin pietate cãtra santele basereci, prin zelu de a redica si inaintã splendorea cultulu esternu, prin fundarea si dotarea instituteloru publice de benefaceri. Dara intre cãti Domnitori piosi si liberali au avutu Romania, a nevoia credu se se fia datu vre unulu, carele se fia despusu preste avere asiã curatu, ca cea d'in mane Domnitoriulu Carolu, — er' aceea potu dice cu securitate deplena, ca intre toti Domnitorii Romaniei nu s'a datu nece unulu, carele in tempu relative asiã scurtu se fia reversatu atãte benefaceri a supr'a supusiloru sei, ca-si Carolu I, se se fia portatu cu liberalitate proverbiala, ca elu.

Acumu Domnitoriulu Carolu vine se arete, ca urmeza pasii vechiloru Domnitori romani, si intru a-si aduce a mente de noi, romanii d'in centrulu Carpatiloru, estindendu benefacerile piose si la ajutarea Metropoliei de Alb'a Julia. Cã multi Domnitori ai Romaniei au ajutat Metropoli'a acest'a, ma unii o au inzestratu si cu mosle. Am apucatu toiagulu de argentu si alte pretiose ereditate in baseric'a nostra de la Mihaiu Eroulu. Chrisovulu lui Constantinu Basarabu, prin carele daruesce Metropoliei de Alb'a Julia mosia Merisieloru, e cunoscutu la toti. Preste a 150 de la acestu Chrisovu istoria baserececi nostre va insemna cu bucuria numele piosulu Domnitoriu alu Romanici, ce revene a-si aduce a mente de dins'a, si a-i roura mangaiare intru doliulu si preingrigirile ei.

In legatura cu acest'a amentescu si de ofertulu piu, ce guvernulu Romaniei a facutu in tomna intru folosulu basereceloru misere d'in Archidiececa, ofertulu de aparate pentru cultulu dieescu. Se intielege de sene, ca ne cumu unu guvernulu crestinu se pote ave ce-va in contra ajutãrei ore-carei baserece crestine de pre teritoriulu seu, dara nece Turcii nu ar potã se dica ce-va in contra ajutorialoru, ce s'ar da pre facia ore-carui cultu crestinu de pre pamentulu lor. Prin urmare Ordinariatulu metropolitanu in data poteã si se cadeã se se faca pasi pentru-ca cumentulu acela se se faca trupu.

Cu tote aceste Ord. nostru — sciendu, ca se dau unii omeni tare susceptibili si plecati a esplicã in parte rea totu, ce se face in Blasiu, — intru fricosia si nesuintia sa spre lenisce, inca in Augustu a notificatu lucrulu inaltulu guvernulu si pre cumu se aude — s'a si intrebatu, de pote primi ofertulu seu ba.

Guvernulu pana asta-di nu a scrisu nemicu, eu crediu d'in cauza, ca notificarea a judecatu-o de totu superflua, era la intrebare, tacerea-i era respunsulu forte elocente spre a scapa de temere chiaru si pre Blasiani.

Deci se sperãmu, ca Ordin. Metropolitanu fora intardiare va face despuneri pentru primirea ofertulu si asiã va ajuta lips'a unoru basereci de totu fora putere si va inaintã frumsetia casei Domnului. X.

*) Dvostra ati trebui se protestati la autoritatea comitatense si nu acolo unde credeti ca ati fostu desconsiderati. Este lucru forte trist si caracteristicu pentru epoca nostra cu sistemulu ei, de a vedã chiaru deregatori romani desconsiderandu partea cea mai intieleginte a locuitoriloru unui orasielu romanescu, unde de altmintea inca numerulu intielegintiei preste totu nu e in prisosintia. Am dori deslucire chiaru in acesta cauza cu atãtu mai vertosu ca d. judele primariu alu cercului s'a bucuratu pana acum de o reputatiune meritata la romani. Nu potemu presupune ca dsale se nu-i va pasa de stim'a confratiloru sei. Red.

ROMANIA.

Adunarea Deputatiloru.

Sedintia de la 31. ian. 1868.

Presedintele dlui Fetu.

Se cetesce sumariulu sedintiei trecute si se primesce. Se facu deosebite comunicari d'in partea biuroului cari se tramitu la sectiuni.

Se primesce numerulu de 7 membri pentru comisiunea petitiuniloru, si punendu-se la votu se obtiene urmatoriulu resultatu: D. D. Berendei, Falcoianu, Eraclidu, Tacu, Pruncu, Dascalescu, Latesiu.

Se procede la electiunea comisiei pentru petitiuni compusa d'in 7 membri si se obtiene urmatoriulu resultatu: D. D. Cantacuzino, Corjescu, Ahil Teohari, Agarici, Platonu Polizu, Grigorescu.

Se procede apoi la alegerea aloru doi membri ai biuroului, unu secretariu si unu cestore, in locul dlui A. Lahovari si Chenciu si se obtiene urmatoriulu resultatu: Secretariu Savoiu, si cestoru P. Ciuca.

In privintia propuneriloru aflate la biuru d'in sesiunea trecuta se decide a se ceti in sedintia spre a se cunosce de toti domni deputati.

D. Apostoleanu cere ca se se cetesca tote, ca se se veda cele mai importante, si urgente.

Dupa ce D. raportore da cetire acelor propuneri, unele se tramitu la sectiuni, altele ne mai avendu ratiune de a fi, se punu la dosaru, er' altele se punu la ordinea dilei.

Biuruulu propunu ca troyue Camer'a se se ocupe cu ordinea dilei a sedintiei viitoare, si cere a se pune proiectulu de adresa ca respunsu la mesagiulu Tronului.

Se consulta Camer'a si se primesce a se discuta adresa de respunsu la mesagiulu tronului.

D. Apostoleanu: Asupra ordinea dilei cere ca biurulu si ministeriulu se se intielega impreuna spre a fisa acca ordinea de di si in sectiuni.

Se ficseza ordinea dilei pe mane.

D. Ministru de Interne: O cestiune ceruta in tote dilele Camerei trecute, e cestiunea pensiuniloru; eu s'a cercetatu, dar' camer'a trecuta n'au voitu la alegerea persoaneloru in dreptu de pensiune, care adi moru de fome pe drumuri; cere prin urmare ca camer'a se termine acea lucrare.

D. Apostoleanu: Cere ca cele doue raporturi ale sectiunei se se tiparesca ca se se pota studia.

Sedintia se aredica trecandu d-nii deputati in sectiuni.

Senatulu.

Sedintia de la 1. fauru 1868.

Presedintele dlui G. Costaforu.

In desbatere e adresa de respunsu la Mesagiulu Tronului.

D. Raportore N. Ionescu urcandu-se la tribuna ca se cetesca proiectulu de adresa, face apelu si cere in numele comisiei ca Senatulu se lu adopte in unanimitate.

D. Raportore da citiro Mesagiului de deschidere alu Tronului.

Dupa aceea cetesce proiectulu de respunsu elaboratu in comisiunea Senatului. Se pune la votu adresa in totalu si se primesce.

D. Min. de Luc. Pub. dice ca guvernulu se asocieza cu ideile dominante in adresa Senatului; ca-ci Senatulu are dreptulu de interpelatiune pentru a cere socoteli guvernului. Guvernulu daru primesce respunsulu in intregulu seu, si dice ca daca si Senatulu impartiesce aceste simtiminte se se grabesca a-lu vota cãtu mai curendu.

D. P. Munteanu. Nu me unescu numai in punctulu ca alegerile s'au facutu in plina libertate.

(Mai multe voci: Nu esti in cestiuna.)

D. Gr. Bals. Multiamindu onor. comisii din partea intregulu Senatulu, constata ca comisiuni a reprezentatu spiritulu acestui inaltu corp.

Daca s'ar pune in respunsu actele guvernului, s'ar potã aduce discutii forte aprinse. Eu voiu vota respunsulu, rezervandu-mi dreptulu a discuta dupa aceea actele d-loru ministri.

Se inchide discutiunea generala.

Si citescu fia-care paragrafu si se primescu in unanimitate.

Senatulu la finitu striga: se traiesca Domnitoriulu.

Se procede la votarea cu bile si se primesce in unanimitate.

D. Ministru alu Culteloru: Sedintia mai alesu de astadi, merita tota laud'a, avendu unanimitate. Acumu guvernulu la rendulu seu vine a dice: traiesca Senatulu.

D. C. Cantacozinu propune a se aduce in Senatu portretulu intregu alu Domnitoriulu, spre a-lu ave acolo.

Ministeriulu promite a satisfacere acãsta dorintia.

Se decide cu invoirea si a guvernului ca Senatulu se mearga in corpore a presinta respunsulu.

Sedintia se declara in permanintia pana dupa presintarea respunsului. Dupa „Rom.“

Sedintia de la 3 fauru 1868.

Presedintele dlui Fetu.

Se cetesce sumariulu sedintiei procedinte si se primesce.

Se incepe desbaterea adresei.

D. Chitiu, raportore, da cetire proiectului redigatu de comisiune. Si se incepe discutiunea asupra proiectului.

D. A. Lazarescu dice că adresele sunt de mai multe feluri după circumstanțe și după atitudinea reprezentanților. Ar' fi trebuit să ne marginim într-o adresă de politetia, sau să așezăm vederile țerei în chestiunile politice, sau cum se aplica sistemul constituțional: căci nu vedem lucrurile ca guvernul, adică care toate mergu bine; sau să vorbim de chestiunea israelitilor care ia dimensiuni în afara făcându o chestiune de naționalitate.

Intențiunea comisiunii pare a fi fost să se țină de sentința de curtenia, despărțindu guvernul de tronul. Adresa înse pare chiar de la începutul a pune în îndoiala prerogativele tronului.

D. Gheorghiu dice că dăialui e surprinsu de ceea ce comisiunea pune în adresă, adică aducându în discuțiune prerogativele tronului. Roga pre comisiunea să face proiectul curat după sistemul englesu.

Adresa, dice dlui, nu corespunde nice convenienței nice scopului propus după modul în Angliă. Trebuescu seose chestiuni ardinte, căci altu-cum nu se voru abține și alții voru votă contra.

D. Lupascu: Adresa la tron în Angliă a avut mai multe schimbări și modificări, după diverse împrejurări. La noi se se face potrivit cu împrejurările și cu trebuințele noastre, căci altu-cum nu o potrivita. Gasescu necesari a respunde cuventu la cuventu la cele discise în mesagiu. Protestu contr'a comisiunii că a adoptat ca faptu indeplinitu acuzările de netoleranță ce ni se face în afara.

D. Lahovari propune suprimarea a loru doue pasagie prea colorate, și dice deca vreti o adresă de curtenia, atunci se scotem pasagiile care dau un bilu de indemnitate guvernului pentru trecutu și viitoru.

Propune luarea în discuțiune a adresei și dezbateră pe paragrafe.

D. Negura propune a se admite adresa Senatului, afara de cele ce privescu la chestiunea israelitilor, care crede că nu mai trebuie să figure în adresă.

D. Cogalnicianu: Roga pe ministeriu să se discipline majoritatea și să se stergă numai două fraze, „națiunea nu va uita că împregiurări grele etc.” și „unul an și diuătate de o sincera funcționare a regimului constituțional etc.” Care suntu împregiurările grele? Treba dlui, și de ce se dice unu an și diuătate, și nu se dice unu an și nouă luni?

D. Ministru de interne: D. Cogalnicianu a făcutu apelu la guvernă ca să se discipline majoritatea; asiē este, înse fia-care are metodă sa, și a mea este d'ă o lasă să facă în libertate de consciință, ceea ce ea crede de cuviință. Cându ne-amu adresatu la națiune, ne-amu gânditu și la Europă, căci de doi ani se aruncu asupra națiunii incriminări și calumnie și trebuie să spunem Europei că totu suntu calumnie. Noi nu ne-amu gânditu cumu va respunde majoritatea, căci o credem destul de matura. D. Bratianu dice apoi că cetindu adresa Senatului a admiratu-o ca formă, ca tradițiune a parlamentului englesu; cându înse a cetitu pre a camerei, i-a saltatu animă de bucuria căci a vedintu unu sentimentu mai teneru, mai naționalu.

S'a aruncatu în afara în contra națiunii destule calumnie, esto dar' bine, esto de trebuință ca națiunea să redice manusi'a.

Respondindu apoi celor cari au criticatu pasagiulu, unde se multimescu Demnitoriului, că în împregiurări grele a mântiutu libertățile publice, d. ministru aduce a minte cari au fostu acele greutăți, cumu: tesaurulu golu, fometea, fremențări de totu foliulu și amenințarea unei invasiuni. Și sfârșiesc dicundu: că se va uni cu ori ce afirmare cu taria a sentimentelor naționale, dar' nu cu o adresă, care se dice „bine te-amu gasitu Maria-Ta!”

(Se închide discuțiunea.)

Se pune la votu prin bile deca Cameră voiescu a se declară în permanență și a continuă discuțiunea pe articole, și rezultatulu este: 115 votanți, 77 majoritate, 79 albe contra a 36 negre.

Se cetește antăiulu paragrafu.

D. Suciū; propune unu amendamentu, sub cuventu că este cunoscutu de toti că națiunea a respunsu la apelulu Tronului și prin urmare acestu începutu n'are nimicu a face cu restulu frăsei și d'aceea cere suprimarea antăieloru cuvinte.

Se sustiene amendamentulu de d. Latesiu și Gheorghiu. Se combate de d. Zeucianu și de d. Ion Bratianu. Se pune la votu cu bile amendamentulu dlui Suciū și se respinge cu 68 voturi contra 44.

Se cetește paragrafulu II.

D. Apostoleanu, propune unu amendamentu prin care modifică cu totulu redacțiunea și suprimă cuvintele: „Ea nu va uita nice o dată etc.”

D. Al. Lahovari propune numai suprimarea acelorăși cuvinte, înse mântiene restulu paragrafulu.

Se punu la votu ambele amendamente și suntu respinse cu mare majoritate.

Încătu s'atinge de chestiunea cea delicată a strainilor de ritu israelitu emigrati în țiera, cari au gasitu în Romani'a în toate epocole o deplină toleranță pentru cultulu lor, și de care se bucura și astă-di în tota plenitudinea; ca reprezentanți ai națiunii vomu pune atențiunea cea mai petruindictorie spre a dă acestei chestiuni o soluțiune satisfăcătoare dreptului și intereselor poporului romanu.

Se punu în dezbateră celelalte paragrafe și se primescu fără dezbateră.

Se pune apoi la votu cu bile în totalu adresa și se primescu cu 84 bile albe contra 13 negre.

Sedintă se aredica.

(După Romanulu.)

Noutati Straine.

FRANCIĂ. Ambasadorul Franciei Benedetti, precum spune „Moniteur”-ulu în buletinulu său de septemana, a admanuat acreditiv'a sa regelui Vilhelmu. Cu ocasiunea acest'a dise regele „că se simte fericitu vedindu prin pasulu acest'a sustienute relațiunile bune între Franciă și Prusiă și nu-si va uita de primirea cordială, cu care fu intimpinatu d'în partea Imperatului și Imperatesei cu ocasiunea caletoției sale la Paris.

FRANCIĂ. Discursulu lui Jules Favre, ținutu a supra proiectulu legii de presa în sedintă d'în 31. ianuaru a Corpului-Legelativu alu Franciei. (Urmare).

Benoist: Me supunu d'înaintea auctorității dlui presiēdinte, înse me voi rogă numai de Camera pentru cinci minute ca să-mi desvoltu cugetulu... (Miscaminte diverse.)

Presied. Schneider: La o alta împregiurare vei avē probabilmintē ocasiunea pentu a-ti desvoltă cugetulu. (Da! da!) Acuma se continuăm discuțiunea legii a supra presei. (Semne noue de aprobatiune.)

J. Favre: Domniloru, nu eu me opun intreruptiunei colegului nostru, ci chiaru ceru ca să-mi se contradica. Toti insii au de altmintre în privință acest'a o opiniune bine statorita. Opiniunea mea are de cautiune unu cuventu oficialu, care merita respectulu nostru. Discursulu imperatului a recunoscutu cu loialitate că țier'a a fostu cercata de adversități.

Nu s'au potutu senti adversitățile aceste în bataia d'în 1866, care a procedatu cu câte-va luncē epistol'a d'în 19 ianuaru 1867?

Eu nu credu că e cu poștia a contestă, că după 15 ani ai unei puteri necontrolate prin presa, dvostre ati ajunsu a rumpe toate alianțele noastre și la o izolare deplină în mediulocu Europei provocatorie deca nu amenințatorie. Asiē, cătu d. ministru de interne făcundu ieri panegiric'a acestui guvernului, și revocându-ne în minte bataiele de la Crimeă și Italiă, a fostu silitu să treacă cu tacerea atātu acest'a expedițiune, care d. Benoist voi a o reabilită, cătu si evinimintele atātu de grele, cari în a. 1866 a compromisut puterea și nimbulu Franciei, și o-a făcutu să dăca în Europă rolulu unui statulu de alu primu rangulu. (Reclamații numeroase și viue.)

Ea cum stămu d'în afara. Dacă trecu la interne, află, că rezultatulu acestui sistemulu a fostu de a duce țier'a la o neodignă morale și la o ruina materiale, cari, încependu de la anulu 1866, se marescu nenecetatu. (Intreruptiuni.) Dvostre ati propus, că în schimbul libertăților noastre și la umbră securității, națiunea se va putea calu putienu înavuti. Ce rezultatu ati căștat? Intreruptiuni. Faptele, de cari v'ati apucat, s'au învicitu ca și colorate precioarele de lutu.

Aceste loterie, ce ati sprijinit, au învicitu totu ce si-au crufiatu nefericitii franceși și cari cuvintele și incredințările dvostre i-au inselat. Prin urmare noi n'am ajunsu cu acestu regim atātu de laudatu decâtu la neodignă și pericul d'în afara, la seracia înlaintru. Asiē e? (Nu! nu e asiē!)

Haentjens: Franciă e într'o stare economică mai bună decâtu toate țierole vecine.

Presied. Schneider: Me rogu de oratorele să binevoiescu a dă vorbirii sale o formă, o mesura, cari să nu luase a cadē în defaimarea țierii sale! (Forte bine!)

J. Favre: Eu nu defaimezu țieră mea, eu înregistroz faptele acelorăși, cari guverneza. (Intreruptiuni. — Aprobațiune în gângă.) Dreptu e, da său ba, că detoriă publică s'a înmulțitu cu diuătate, că ati promis a închide cartea-nare, și ati în preseră împrumutării a 440 de milioane d'în casă mintelor guvernului, că cetatea Paris nu pote suportă sarcină oblegamintelor sale? Eca ce numiti dvostre prosperitate, dar eu, cu o numescu desastru! (Reclamațiuni.)

Schneider: Te invită, domnule J. Favre, să te întorni la legea de presă. (Da! da!)

J. Favre: Tote aceste suntu rezultatulu silențiului împusu presei. Franciă a voit să scape de acestu sistem alu silențiului, și epistol'a d'în 19 ianuaru a fostu în privință acest'a interpretatiunea dorintelor ei.

Asiē este, fapt'a care a inspiratu acest'a epistola a fostu necesitatea de a recunoscu, că trebuie a se dă opiniunii publice inițiativ'a ei, fiindu că libertatea cugetului este cea d'antăia putere viuă a unei țiere.

Dn. ministru de interne, însărcinatu a pregati legea, a avut a implini o misiune frumoasă, adică a pune press'a într'o stare, ce ar' fi în armonia cu recerintele noue; a face ca legislațiunea acest'a să fie unu monumentu nou și durabilu totodată. Dar' e și dreptu, că dicundu-ne pentru așterea ei, că nu conține nimicu nou, o pune, după parerea mea, sub critică cea mai amară. Da ore n'am făcutu noi progresu de la anulu 1819, și 1835? Da ore progresule n'aru trebui să se primescu în legislațiunea noastră prin stramutarea carute? Ah! noi amu înaintatu, dar inderetru! (Intreruptiuni noue.) Lucrul e atātu de adevăratu, cătu dacă ni-ati dă legea d'în 1819, noi o-amu primi astă-di ca o binefacere, de-si ea este neperfectă. (Aprobațiune în stangă oratorelui.)

Dreptu că proiectulu consacreză suprimarea auctorității premergatorie. Inse, ca acelu-a să nu devina pericul, ar

trebul să fie provăditu cu îndresnire și sinceritate, să nu ascunda nici curse nici regule insidiose.

Esc. sa d. Pinard, ministru de interne: Unde vedi asiē ce-va?

J. Favre: O voi spune îndată. Dvostre ni prometeti o executiune scutită de ver-ce pericle. Inse este greu, și acest'a o recunosceți, a defini delictule de presa, și pentru a scăpă de acest'a dificultate, dvostre lasati deciderea lucrului în arbitriulu judelei! Poteti dvostre afirmă, că cugetulu numai atunci va fi pedepsitu, cându va fi în adevăru vinovatu?

Să iau unu esemplu d'în inșă-si legea. Dvostre faceti deosebire între diurnalulu politicu, și între acelu-a, care nu e politicu. De la diurnalulu politicu cereti cautiune, de la care lu liberati pre celalaltu.

Inse care este lină demarcatiunale între aceste douē nature de diurnale? Unde se finosea politică, economiă socială? Inșă-si d. ministru alu internelor, pe langa toate puterile spișetului seu, ar fi, credu eu, în mare perplexitate pentru a dă acest'a definițiune, și dacă într'o audiență, unde se discută aceste subtilități, ar introduce dlui pre judele englesu atātu de binevoitoriu, despre care ni-a vorbitu ieri, acestu jude fără îndoiala numai sub condițiunea de a nu întielege nemica și-ar conservă binevoitv'a. (Sgomote diverse.)

Voiu cită unu altu esemplu. Indesiertu amu cerutu lamuriri că ce întielesu are legea cu privire la incunoscintiarea (darea de seama, compte rendu) sedintelor noastre, totu-de-ună ni-s'au denegatu. Să se suia d. ministru pe tribuna, și în numele guvernului să ni spună, unde esto lină ce desparte incunoscintiarea paralelă, lingaria său alt'a de către incunoscintiarea permisă; să pună dăra capetu situațiunei umilitorie, care auctorizează a se face persecutiuni și condamnări chiaru asiē de uointielesu ca-si cele ce amu vedintu numai acū (Sgomotu nou), să facă capetu unei situațiunei, care nu permite diurnaluloru a escută legea decâtu condemnandu-ne la rusinosulu ostracismu alu silențiului! (Intreruptiuni.)

Asiē este, eca amu devenitu escumunati ai cugetului, și nisce bubosi, a carora atingere constă o amendă de 1,000 de franci! (Reclamațiuni numeroase. — Aprobațiune la câte-va bancē.)

Aceste processe au datu locu unei discuțiuni lungi și solene, ce n'a duratu mai puțin de șase zile. S'au auditu oratorii cei mai eminenti ai corpului advocatiile, și unu membru distinsu alu ministeriului publicu a potutu cu credință buna să lase persecutiunea contra unoru diurnale, fără ca să fie întielesu cine-va motivele cari l'au făcutu să desiste cu privire la unele și să persiste fatia cu altele.

Vomū ajunge dăra la rezultatulu curiosu, că de aci înainte vomu ceti apretiuirea desbarterilor noastre în diurnaluloru Rusiei, și diurnaluloru d'în țieră noastră voru asteptă pentru reproducerea acelorăși până voru capetă aprobațiunea dlui Gortchakoff. (Intreruptiuni noue.)

Și vedeti astă se întempla după epistol'a d'în 19 ianuaru.

Ministru de interne: Judele statoriescu lină demarcatiunale. Dvostre ati apelatu; asteptati sentință curții. (Reclamațiuni la câte-va bancē.)

Lator Dumoulin: Te insieli, dle ministru, noi toti avem aci dreptulu a interpretă legea, a judecă faptele dneilor dvostre, și dvostre nu poteti subordină opiniunea noastră la decisiunea unei curții de apelatiune.

Esc. sa d. Baroche, ministru de justitiă: Dta confundi puterea politică cu puterea judocatorescu.

Lator Dumoulin: Eu nu facu nici o confusiune și n'am predicatu nici o dată anarchi'a.

J. Favre: Amu apelatu, dice d. ministru. Cum asiē! nu sumentu noi aci deputati, cari si-escerăza drepturile? (Aprobațiune viuă pe bancēle opusetiunei.)

D. ministru se insiela cu privire la locu și la vorbă; noi n'avem aci nimicu de a asteptă de la tribunale, demnitatea noastră stă mai pre susu decâtu acele, dreptulu nostru nu este supusu acelorăși. Nu combatu eu tribunalele, ci pre dvostre cari ati făcutu legea. (Aplause pe acele-si bancē. Sgomotu.) Dvostre suntuți, cari pretindeti a ni dă o lege de libertate, și ni dati numai o lege de sclaviă. (Protestări viue.)

La toate întrebările ati opusu silențiulu; n'ati potutu nimicu esplică, n'ati potutu nimicu justifică. Ei bine, vomu asteptă înca, înse nu sentință curții, ci esplicatiunile ce ni veti dă pentru ca să se justificati legea d'în punctulu de vedere alu demnității Camerei, alu dreptății și alu rațiunei. (Intreruptiune — Aprobațiune. — Sgomotu.)

Ministru de interne: Legea acest'a nu vorbescu despre incunoscintiări (compte rendu).

Presied. Schneider, întorcundu-se către stangă: Eu provocu înca o dată pre acest'a lature a Camerei ca să conserveze ce-va mai multa moderatiune și ținuta. Fiindu că d. J. Favre vorbi despre demnitatea aceste adunări bine dăra, demnitatea adunării pretinde mai multa lenisce și moderatiune. (Forte bine! forte bine!)

Ernest Picard: Noi aperăm demnitatea Camerei (Sgomotu), și dvostre nu ne poteti împedecă ca să nu aprobăm.

Presied. Schneider: Ve potu împedecă ca să nu intrerumpeti. (Noue semne de aprobatiune.)

J. Favre: Nu voiu vorbi nimica despre cele douē chestiuni, cari le-a tratatu d. Jules Simon, și la cari, o constătezu, nu i-s'a respunsu nimica: anunțările judecătoresci și vînderea diurnaluloru pe stradele publice. Administratiunea, arogandu-si în modulu acestu-a dreptulu a acordă unora aceea ce denega altora, și-a rezervatu în realitate mediulocu de a

inavuti pre aceia, cari o sustienu, si de a ruina pre aceia, de cari, nu-i place.

Voiu indica inca unu altu subjectu mai ponderosu, mai importante, care formeza unu punctu de capetenia alu legii: jurisdicțiunea. Projectulu vostru de lege atribue cunoscința a delictelor de pressa tribunalelor corecționali Este acest'a o atribuțiune a dreptului comune precum a disu d. ministru ? si candu ceremu jury-ulu conformu legislațiunilor d'in 1819 si 1830, ceremu noi o jurisdicțiune privilegiata? D. ministru, sustienendu o asemenea tesa, si-a uitatu de acei illustri antecesori, cari cu auctoritatea talinteloru si intregi loru cariere, au prochiamatu necesitatea jury-ului, au dechiaratu ca fâra de jury-u libertatea presei nu e decâtu unu cuventu desiertu.

(Finea va urmâ.)

ITALIA. Foiele italiene se ocupa acum multu de casatori'a principelui Umberto. In numerii d'in urmâ ai acestoru foie se face cunoscutu respunsulu regelui câtra deputatiunea d'in Turinu insarcinata cu admanuarea adresei de felicitare. Emanuilu Victoru si-esprime bucuri'a pentru felicitatiunea cetatienilor d'in Turinu, si dice mai departe: „Am doritu ca casatori'a sê-se intemple in Turinu, in cetatea unde Tatalu meu d'in liber'a sa vointia a adusu institutiuni liberali, acolo unde antâia ora mi-am scosu sabi'a pentru nedependința natiuuale, acolo unde am luat parte la bucuri'a si doliulu cetatienilor, si unle am depusu juramentulu câ voi sustienê si voi aperâ libertatea natiunei.“

Intre guvernulu de Florentia si Madridu s'a tienutu consultare pentru unu pasagiu d'in cuventarea de trouu a reginei Isabel'a, d'in care guvernulu de Florentia si-a esplicatu câ regin'a nu numai voiesce a ajutorâ pre pap'a, ci sub pretestulu acest'a aru da mana de ajutoriu si pentru restaurarea bourboniloru. Ambasadorulu Spaniei de la Curtea d'in Florentia a datu desluciri indestulitorie in ast'a privintia.

In unele corespundintie sosite d'in Florentia se dice, câ acolo de vre o câte-va dile, in cercuri politice, se vorbesce, câ va sosi o Fregatta americana in Neapolu sub comand'a lui Taragut. — Acest'a se explica in multe forme, unii dîcu câ acest'a va fi in ajutoarea Italiei protestandu pentru intreveninea Francei. Curiosu lucru!

Pres'a italiana se poata destulu de pacinicu; armat'a inse se mobilizeza. 5 divisiuni suntu puse in miscare, asiê divisiunea d'in Florentia, Bologna, Livorno, Parma si Perugia. Dupa acestea va veni roudulu la divisiunile d'in Trinu, Alexandria, Milanu, Verona, si Padua. In Italia se ocûpa multu cu armele de nou inventate numite Newstadt, cari s'au escelinti pentru prapadirea omeniloru. Foiele de Florentia dicu, câ Austria aru fi propusiu un sumu inasemnata inventatoriului, ca se-i spuna secretulu folosirei, inse Newstadt ca unu republicanu superbu a cantiatu unu guvern forte liberalu, si in urma lu aflâ in Italia. Inventiunea sa dara o va face-cunoscuta gu-

vernulu de Florentia, daca-i va plati binisioru. Ce a cautatu inse D. Newstad in Viena, daca n'a voitu a descoperi secretulu sêu, nu se scie. In cerculu vaticanului, precum cetimu d'in una corespundintia, s'a formatu doue partite, un'a respunde la tote numai cu „non possumus,“ ce'alalta inse doresce reforme; e de creditu câ va invinge ce'a d'antâiu, si nu potemu crede ca Sant'i'a sa sê parasesca terenulu ocupatu; ce folosu va trage, si ce va face la casu, candu guvernulu francesu si-ar' retrage si ultim'a sa legiune, vomu vedê.

PRUSSIA. (Starea jidoviloru in statulu confederatu germanu, dupa legile mai noue.)

Cetatenii de relegiunea lui Moise, cari posedu bunuri, cu cari sunt legate drepturi publice sunt indreptatiti a le esercê, inse sunt eschisi de la dieta, jurisdicțiune, patronatu, de la administratiunea scololoru crestine si stipendie basericesci, mai departe de la esercerea drepturiloru politiali incâtu se referescu la cercetarea si pedeps'a unui delictu. Afara de representatiune, drepturile cele alte se voru esercê prin unu reprezentante denumitu pentru in fic-care casu. Proprietariu evrei inse voru fi supusi a portâ tote greutâtile inca si acele ce s'a causatu prin representatiune.

Varietâti.

*(D'in Comitatu Carasiului.) In dilele trecute cetisemu o corespundintia in diurnalulu „Aradilapok,“ incare respectivulu corespundinte se plange, câ in cottulu Carasiului ar fi chiaru anarcia; cumcâ intentiunile si procedur'a romaniloru de acolo ia dimensiuni periculosa constitutiunei si magiarismulu s'al. Noi scimu, câ abiâ este comitatu unde sê domnesca mai stricta administratiune, mai mare ordine, conticlegere, ca in Corasiu; amu fostu convinsi, câ esageratiunile corespundintelui d'in „Aradilapok“ le-a produsu alte motive. Cu placere reproducemu combaterea acestoru scornituri prin diurnalistic'a straina, impartesindu dupa „Wand“ o corespundintia d'in Lugosiu cu datulu 1 fauru, in urm:

„Congregatiunea particulara in cottulu nostru, dice corespundintele, a decursu, ca de a rendulu, — in pace si fâra de cea mai putiena agitatiune s'au amaratiune; partitele s'au impacatu pre de plinu si prevedu, câ numai prin inaintare pacinicâ se pote folosi binelui comune. Capii comitatului: comitele supremu si ambli vice-comiti au meritu nedisputaveru in ast'a privintia pentru tactic'a loru intielepta. Vi poteti intipui, câtu de neplacutu a suprinsu pre inteliginti'a cottului o impartesire in „Aradilapok“ despre congregatiunea noastra, dupa care deducundu la noi ar domni anarcia intrega. Corespundintele d'in „A. I.“ ia in nume de rêu, câ vice-comitele primariu, Ales. Makay, a luat parte la o desbateru in limba romanescâ. Raportorulu prin metecun' acesta a descoperu de ce parâta se face, sêu mai bine dicendu abea ce numai o fracțiune, care in anulu 1861 si de atunci ignorandu impregiurârile de pre aici, ar voi a da valore

numai limbei magiare, si in lipsa de altu meritu, a-si aretâ estu modu patriotismulu: dar' lasa d'in vedere, câ prin ast'a numai iriteza inimelu si amenintia paces comitatului. Corespundintele nu ia in consideratiune câ in intielesulu otaririloru incuviintiate ale comitatului, desbaterile si protococele in congregatiuni sunt a se face in limba romana si magiara; asiê dara si presiedintele, care de asta data in absinti'a comitelui supremu a fostu vicecomitele primariu Makay, a trebuitu a se intrebuintia de ambe limbele. Trebuiâ sê-si face observatiunile in aceea limba in care decursu desbaterile ba e si detoriu a le resume si a edice conclusiunea in ambe limbele. Vice-comitele primariu Makay vorbindu romanesc, nu numai a luat in drepta consideratiune giurstârile d'in comitatu; ci si a implinitu detorint'a. — Noi suntemu convinsi cumcâ articolu respectivu a emanat singuru d'in acelu motivu, câ-ci acei domni nu-si potu suprima mani'a pentru caderea politicei loru condamnata prin fapte suntemu convinsi, câ eschiamârile loru de dorere nu sunt storse prin tendintiele rele si prin mergerea rea a lucruriloru, ci chiaru prin fapte contrarie. Redactoriulu de la „Aradilapok“, care voiesce a atrage atentiunea guvernului la anmaliele dise, cunosce bine starea lucruriloru in persona, si chiaru pentru aceea facea bine a nu lasâ foia dsale pentru intriga privata, si alteun fiindu convinsu, câ va fi fâra de rezultatu. Acusarea, câ administratiunea comitatului ar sta rêu e neadeverata, câ-ci credemu, in tiera abiê se voru aflâ cini comitate, cari aru fi mai bine administrate, ca alu nostru, a firesece nu pote fi nici o lauda mare, de-si „Aradilapok“ va sci mai bine câtu de mare e dorulu de reorganizarea administratiunei.

** (Curiositate). Cetimu in unu diurnal magiaru, d'in comuna Glogovatiu (Gorovâtz) in cottulu Aradului ma d'apropu a fostu alêgere de notariu. Concurenti au fostu 2 romani si unu unguru. Toti alegatorii au grabitu a-si da votulu pentru candidatulu magiaru, afara de câti-va d'intre cari formau antisti'a comunale. Alegatorii romani a buna semn au avutu cutare conducatoriulu bravu, amorisatu in fratieta ungurescâ.

Sciri electrice.

Bucuresci 10 faur. Se afirma pre cale oficiale in celu mai resolutu mo'lu, câ scirile aduse d'intreg'a presa europena despre infintiare de trup serbesci in Romania, au fostu numai scornituri tententiose.

Parisu 9. faur. Cerculariulu d'in 4 faur. al ministrului de resbelu indrumeza pe toti prefecti ca indata sê incepa conscrierea individiloru chiamati la gard'a mobile, dar' adauge, câ se potfescce numu inscrierea respectiviloru, fâra sê se intemple acu conchiamarea.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu: ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumuriloru de feru.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Jasenov'a-Oravit'i'a.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Vien'a-Aradu.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Oravit'i'a-Jasenov'a.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Vien'a-Oradea-Mare.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Oradea-Mare-Vien'a.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Vien'a-Paris.

Table with 2 columns: Location and Schedule. Title: Paris-Vien'a.

Comunicatiunea postelor.

Do la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, sosesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.